

Historii poválečného brněnského vlnářství přibližuje nová publikace Technického muzea v Brně „Vlněna ve vzpomínkách“

23.2.2023 - Petra Mertová | Ministerstvo kultury ČR

Křest knihy byl spojen i s autogramiádou a účastí pamětníků, jejichž životní a především profesní zážitky kniha zachycuje. O významu a historii Vlněny pohovořil kmotr publikace doc. Bohumír Smutný z Moravského zemského archivu, který se dlouhodobě věnuje historii podnikání na Brněnsku. Projekt podpořilo Ministerstvo kultury České republiky formou interního výzkumného záměru.

Publikace je výstupem několikaletého výzkumu vzpomínek pamětníků textilní výroby v Brně v období socialismu. „V roce 2019 jsem zahájila terénní výzkum mezi pamětníky,“ uvádí Petra Mertová, kurátorka oborů Textil a Řemesla v TMB. „Chtěla jsem dokumentovat vyprávění nejstarší generace textiláků, která svůj profesní život strávila ve Vlněně, v Mosilaně či jiné továrně,“ pokračuje autorka knihy.

„V té době již bylo zřejmé, že je nejvyšší čas zachytit vzpomínky pracovníků schopných popsat, co a jak se v továrně vyrábělo, jaké vztahy na pracovištích panovaly, kdo odebíral hotové výrobky, jak fungovalo plánované socialistické hospodářství, jaké výstavy a soutěže textilky obesílaly a mnoho dalšího. Motivací mi byl i fakt, že Vlněna byla již dlouho opuštěná a postupně byly demolovány její budovy. Mosilana sice pracuje dál pod názvem Nová Mosilana, a. s., ale v průběhu 90. let se přesunula do Brna-Černovic. Původní areály textilních továren v centru města hledají využití a jsou ohroženy možnou demolicí,“ doplňuje Petra Mertová.

Předmluva knihy se zabývá fenoménem průmyslové revoluce – továrnami, které byly prostorem pro průmyslový rozvoj a inovace, zároveň generovaly ekonomický zisk a dávaly práci lidem. Také se stávaly místem spojeným s dělnickými bouřemi, ale i se zaváděním sociální a zdravotní péče, bezpečnosti práce a vzdělávání. V případě českých průmyslových podniků byla jejich role silně ovlivněna politickými událostmi. Publikace nabízí rovněž stručná historická fakta o textilce Vlněna, aby si čtenář mohl dát vyprávění pamětníků do kontextu s informacemi o chodu podniku.

„Převážnou část knihy tvoří vzpomínky pamětníků pohybujících se v lehkém průmyslu, ke kterému textilnictví bezesporu patřilo, avšak v kulísách socialismu, normalizace a prvních let po sametové revoluci. Snahou bylo popsat motivaci pamětníků, jež je vedla k práci v textilce, a rovněž i jejich pracovní náplň a prostředí. Vedle toho se výzkum zaměřil i na popis všedního života socialistické rodiny, v níž jeden či oba rodiče pracovali v textilní továrně. Vzpomínky vybraných pěti pamětníků profesně spojených s Vlněnou doprovází množství dobových fotografií včetně fotografií reklamních materiálů z bývalé Vlněny, uchovávané nyní ve fondu TMB,“ upřesňuje Petra Mertová.

„Publikace nabízí popularizátorům historie města Brna osobní pohledy na vlnářství, jemuž se v posledních letech dostalo velké pozornosti. Tyto autentické vzpomínky seznamují čtenáře s vybranými profesemi a pracovními pozicemi a mohou pomoci k pochopení fungování textilek. Pamětníci popisují svou práci, vysvětlují zákonitosti tvorby výrobku i nezbytné dobové kulisy jako brigády, problémy se zásobováním obyvatelstva či s dostupností středoškolského a vysokoškolského vzdělání,“ dodává závěrem autorka publikace Petra Mertová.

Brněnské industriální dědictví s důrazem na textilní průmysl připomíná veřejnosti Technické muzeum v Brně každoročně formou komentovaných procházek a přednášek.

Publikace „Vlněna ve vzpomínkách“ vyšla v nákladu 300 ks a zájemci o brněnskou industriální historii si ji mohou zakoupit buď přímo na pokladně TMB, Purkyňova 105, 612 00 Brno – Královo Pole, nebo na e-shopu (www.tnbrno.cz/produkt/vlnena-ve-vzpominkach/). Cena publikace je 120 Kč.

<https://www.mkcr.cz/novinky-a-media-cs-4/5130cs-historii-povalecneho-brnenskeho-vlnarstvi-priblizuje-nova-publikace-technickeho-muzea-v-brne-vlnena-ve-vzpominkach>